

NARODNI DNEVNIK

Iskajo vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Redna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20 — inozemstvo Din 30 —

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
OPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 2.
TELEFON ŠTEV. 2332.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znak
za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.632.

Likvidirajte!

Če spozna trgovec, da je njegova trgovina pasivna in da nima prav nobene možnosti, da plača deficit, tedaj napove insolvenco in obvaruje svoje dobavilce pred nadaljno škodo. To enostavno trgovsko pravilo velja tudi za politične stranke, ali pa mora zavladati v političnem življenju tak polom, kakor bi zavladal v gospodarskem, če bi ga vodili insolventni trgovci.

V takem stanju je danes naša SDS, samo da ni več vidna samo njena insolvenca, temveč bi moral biti razglašen že njen konkurz.

Glavna in edina aktivna te stranke je bila, da ji je žandarska uloga nad separatisti in slava najbolj centralističnega stališča zagotovila vladno pomoč. Na tej vladni pomoči je zgradila SDS svojo politiko. Za to ceno je omalovala slovenske interese, izneverila se je svojemu demokratskemu principu, snedla svojo častno besedo, pomagala pri vsaki priliki centralističnemu režimu ter uvedla v Sloveniji metode političnega boja, da so zastrmeli vsi poštenjaki.

Napako za napako je kopičila, greh za grehom storila v nadi, da vse to popravi s pomočjo vlade, ki pač rabi svojo žandarsko stranko v Sloveniji in na Hrvaškem.

Dogodki pa so dokazali, da je ta osnovna misel SDS napačna in da država ne more obstati, če sama siloma goni narod v separatističen tabor. Konsolidacija države je mogoča le v sporazumnem delu vseh treh narodov in ko je HSS v znamenitem govoru Pavla Radića slovesno povdala svojo zadržavno stališče, je tudi že zmogala politika sporazuma in bila pokopana žandarska politika. Že takrat je postala SDS insolventna in že takrat bi mogla rešiti SDS samo kardinalna operacija, ki bo morala povzročiti likvidacijo osnovne politične zamisli SDS.

Toda SDS se ni mogla povzpeti niti do tega, da bi pravilno presodila svojo bilanco, kaj šele, da bi izvršila prepotrebno operacijo. S svojo bolno zmotno je vztrajala na svoji zgrešeni politiki in tako se je moralo zgoditi, da je postala insolvenca vedno jasnejša, dokler ni sporazum med radikalno stranko in SLS napovedal naravnost potrebo otvoritve konkurza nad SDS.

Zakaj po tem sporazumu je konec bajke o separatističnih Slovencih in žandarska politična služba je postala čisto odveč, kvečjemu da bi bila uporabljena proti SDS, ki je sedaj potisnjena v trajno opozicijo.

Ubila in strta so danes s tem sporazumom vsa gesla, vse fraze, ki jih je uporabljala SDS in ostalo je le eno dejstvo, da je SDS izolirana in brez vsake bodočnosti.

Dva velika bloka se pripravljata v državi, niti v enem od teh pa ni za SDS mesta. Vsled sporazuma med SLS in NRS ni mesta za SDS v bolj desničarskem bloku, vsled zavožene politike SDS pa ne v drugem, ki ga bo ustvaril Radić ali pa vse demokratske stranke. Nikjer ni mesta za SDS in ona je odigrala.

To je suha resnica, pa čeprav more SDS vsled svojih gmotnih sredstev še nekaj časa paradržati s svojim tiskom in vzdrževati svoj strankarski aparat. Toda tudi ta sredstva bodo iztrošena in polom bo tem težji.

Ča pa je katastrofa za SDS neizogibna, ni treba, da bi ta zadela tudi pristaše SDS. Če je zaigrana pozicija SDS, ni treba, da zapravijo tudi volilci SDS svoje glasove in zato je v njih interesu, da se v zadnjem hipu spametujejo.

Nazaj k starim demokratskim tradi-

Seja izvrševalnega odbora NRS.

Beograd, 14. julija. Izvrševalni odbor radikalne stranke je imel včeraj sejo namesto seje glavnega odbora, ki se ni mogla vršiti zaradi tega, ker se mudita Velja Vukičević in Aca Stanojević izven Beograda.

Ceprav je naloga izvrševalnega odbora, da rešuje samo tehnična vprašanja, vendar pa se v njegovem delu lahko jasno vidi, kako je razpoloženje pri radikalnih. Pred izvrševalnim odborom radikalne stranke je veliko število kandidatov, list, in sicer kakih dvesto. Ker se vobče vprašanje odnošajev med radikali odlaga od dneva do dneva, ne bo izvrševalni odbor jemal v pretres nekaterih košljivih kandidatur, dokler se končno ne uredi nekatera politična vprašanja med obema radikalnima skupinama. Izvrševalni odbor rešuje samo manj važna sporna vprašanja, v važnejših stvareh pa prepušča odločitev glavnemu odboru.

Vukičevićeva težnja je, da negotovost

med radikali čim bolj podaljša in izkoristi v svojem političnem pravcu. To radikali iz pašičevske skupine tudi dobro vedo in zato postavljajo protikandidature Vukičevićem radikalom. Tako bodo imeli pašičevci povsod svojega kandidata, ako ne pride do sporazuma.

Ker je situacija taka, sta si Vukičević in izvrševalni odbor danes v ostrem nasprotstvu. Ta poostreves položaja zavzema čim dalje večji razmah in tako je upanje zmiraj manjše, da bi moglo priti do izravnave sporov. Aca Stanojević stremlji za tem, da bi s pomirjenjem rešil najuglednejše ljudi iz pašičevske skupine in jih napravil Velji Vukičeviću kolikor le mogoče simpatične. Ko bi pa ti ljudje prišli v narodno skupščino, potem bi se nadaljevala ista akcija, kakor se je vodila dosedaj. Del pašičevcev misli, da bi mogel na ta način po volitvah napraviti obračun, ki bi ga Vukičević hotel izvršiti v tem času.

St. Radić na Bledu.

Bled 14. julija. Včeraj ob 9. dopoldne je prišel z brzim vlakom Stjepan Radić v spremstvu inž. Košutića. Na Bledu sta ju pričakovala baron Shwegel in Ažman, nosilec liste HSS za Radovljico — Kranj.

Stjepan Radić je odšel takoj po svojem prihodu v vilo Suvobor, kjer se je vpisal v dvorno knjigo. Nato se je vrnil v Shweglovo vilo, kjer se je nastanil. Čez nekoliko minut je prišel k Stjepanu Radiću ameriški poslanik Prince in je ostal

pri njem dalje časa. Prince je izjavil, da je prišel zato, da se seznani s Stjepanom Radićem, ker ga dosedaj ni poznal.

ST. RADIĆ BO DANES SPREJET V AVDIENCI.

Bled, 14. julija. Danes ob 11. dopoldne bo sprejet v avdienco Stjepan Radić. Na Bled pride danes tudi minister zunanjih poslov dr. Voja Marinković, ki ga bo kralj takoj sprejel v avdienco.

PAŠIČEVCI ŽELE PONOVEN SESTANEK ACE STANOJEVIĆA Z VUKIČEVIĆEM.

Beograd, 14. julija. Včeraj je bila samo formalna seja glavnega odbora, ker ni v Beogradu navzoč Aca Stanojević. Sklenilo se je, da naj se Aca Stanojević še enkrat sestane z Veljo Vukičevićem in definitivno uredi odnošaje med vlado in ožjim odborom ali pa da se definitivno prekinejo vsa pogajanja.

Razen tega je bila seja izvrševalnega odbora, a na tej seji se niso reševale nikake važnejše stvari temveč samo posrankska strankarska vprašanja. Tako je bilo n. pr. sklenjeno, da naj ne bo sedež okrožnega odbora za smederevsko okrožje v Smederevu, temveč v Smederevski Palanki.

VUKIČEVIĆ V KARLOVCU.

Zagreb, 14. julija. Včeraj ob 5. popoldne se je povrnil Velja Vukičević iz Karlovca, kamor je bil odpotoval ob 11. dopoldne v spremstvu najuglednejših zagrebških radikalov.

Vukičević se je najprej odpočil v hotelu, a ob 8. je imel stestanek z radikali v Grand hotelu. Potovanje v Karlovec je bilo službeno in je predsednik vlade obiskal razna oblastva. Ob tej priliki ga je krajevna organizacija pozdravila in mu priredila skupen obed. Vukičević se je razgovarjal z velikim županom in urad-

cijam, nazaj k starim in čistim metodam in nazaj k svobodoljublju, to so rešilna gesla za volilce SDS. Ti pa morajo poskrbeti, da bodo ta gesla tudi sodba vseh onih, ki so se od teh ciljev oddaljili in potem bo polom SDS brez škode za napredno javnost, ker bo le zdrav pouk.

Kadar je telo gnilo, ne pomagajo polovičarska sredstva in to bi morali enkrat spoznati tudi volilci SDS — na vsak način pa vsaj sedaj, ko so dobili s sporazumom med SLS in NRS s kolom po glavi.

Izjava Vukičevića.

Zagreb, 14. julija. Sinoči ob 9. uri je bila prirejena v hotelu »Esplanade« večerja na čast predsednika vlade g. Velje Vukičevića. Najprej je pozdravil g. Vukičevića predsednik zagrebških radikalov g. Turković. V svojem odgovoru je predsednik vlade najprej naglasil, da se ni storila Hrvatom in Slovencem nobena krivica, ker niso zastopani v vladi. To je krivda Hrvatov in Slovencev samih, kar dokazuje najbolj njihovo dosežanje sodelovanje v raznih koalicijskih vladah. V radikalni stranki ni pašičevcev, ne centrumašev, jovanovićevcev ali vukičevićevcev — ampak so samo radikali. Radikalna stranka ni potrebna radikalom, temveč državi. In radikalna stranka ne obstoja samo za Srbe, nego i za Hrvate in Slovence.

Koncem večerje je g. Vukičević napil še mestu Zagrebu. Nato se je ob 11. uri zvečer odpeljal z brzim vlakom proti Beogradu.

PROSLAVA PRESTOLONASLEDNIKOVEGA GODU.

Dubrovnik, 14. julija. Predvčeršnjim popoldne se je proslavil na svečan način prestolonaslednikov god. Ob tej priliki je imel pred številnim sokolskim občinstvom prof. Buhlić predavanje o vladarski hiši in o njihovih zaslugah za državo.

VSLED ITALIJANSKIH PROVOKACIJ OBSOJENI NAŠI OMLADINCI.

Dubrovnik, 14. julija. Včeraj je policija zaprla zopet 10 omladincev radi demonstracij proti Italiji. Obsojeni so vsi na 5 dni zapor, ali 100 Din, razen enega omladinca, kateremu se zaporne kazni ni dovolilo spremeniti v denarno globo.

PRED SESTANKOM CHAMBERLAINA S STRESEMANNOM.

Berlin, 14. julija. V berlinskih diplomatskih krogih se govori, da se bo sestel nemški zunanji minister Stresemann z angleškim zunanjim ministrom Chamberlainom. Temu sestanku se med političnimi krogi polaga velika važnost. Dan in kraj sestanka med obema državnikoma še nista definitivno določena. Sestanek pa se bo vršil najbrže v Nemčiji.

ITALIJA PRIDOBILA GRČIJO ZA SEBE.

Budimpešta, 14. julija. V diplomatskih krogih se živahno razpravlja o novi akciji italijanske diplomacije, ki hoče v svoj blok pritegniti tudi Grčijo. V madžarskih političnih krogih se smatra, da je ožja zveza med Italijo in Grčijo že gotova stvar in da bo v najkrajšem času došlo med obema državama do prijateljske zveze.

UPOR V RDEČI ARMADI.

Moskva, 13. julija. Vsled številnih aretacij članov opozicije v komunistični stranki, je nastal v Saratovu upor rdečearmejev, ki so zahtevali, da morajo biti vsi opozicionalci takoj izpuščeni. Njih zahteva je bila odbita in so sovjeti z zvestimi četami obkolili uporne vojaše, katere čaka sedaj težka kazen.

VSA ROŽA-PLANINA GORI.

Beograd, 14. julija. Ministrstvo za šume in rudnike je prejelo poročilo iz Berana, da se je ves gozdni kompleks na Roža - planini vnel. To je, kakor se splošno poudarja, največji gozdni požar v naši državi. Prebivalstvo in vojaštvo je brez moči proti temu naravnemu elementu.

Stjepan Radić o položaju.

Včeraj dopoldne, nekaj minut po 8. uri se je pripeljal v Ljubljano v spremstvu svojega zeta g. inženjerja Košutića Stjepan Radić. Peljal se je na Bled, kjer se je prijavil za avdienco.

Na ljubljanskem kolodvoru so ga pričakovali njegovi prijatelji, s katerimi se je pogovarjal o kandidaturah v Sloveniji. Po kratkem razgovoru z g. Prepeluhom je rekel Stjepan Radić v razgovoru o splošnem političnem položaju med drugim:

G. Velja Vukičević je pozabil, da bi on moral biti glavni zastopnik politike narodnega sporazuma. Namesto tega ustanavlja on danes neko radikalno zajednico, ki ni nič drugega kakor demokratska zajednica v drugi izdaji. Kakor se je nekdanji prestrašil dr. Spaho, tako se je ustrašil danes tudi dr. Korošec, a strah je slab svetovalec.

Izgleda, da se dr. Korošec boji, da Hrvati (t. j. HSS, op. ur.) ne bi prišli v vladu. On misli, da morajo Slovenci vedno iti s strankami, ki so na vladi. Velja Vukičević je delal dobro, ko je sklepel sporazum z SLS, a dr. Korošec slabo. Velji gre predvsem za to, da osigura radikalom znova vodilno vlogo v državi. To pa ni nobena programatična politika, ampak je le politična taktika. Danes je dr. Korošec storil to, kar je meni očital: politično je postal radikal.

V nadaljnjem pogovoru je rekel o Sloveniji: Slovenija mora zavzemati v državi izjemen položaj. To zahtevajo državni interesi. Slovenija mora biti ena oblast z ozirom na razmerje do Italije. To politiko smo zastopali tudi mi, ko smo bili na vladi. Če Slovenci kaj dobe, ni to strankarski, ampak državni interes.

Z ozirom na vest belgajske »Politike«, da vtegne SLS vstopiti v vladu že pred volitvami, je rekel Radić:

»To bi bilo čisto naravno! Sporazum je tu. V stvari pa bo vstop SLS v vladu samo maskiranje vlade (t. j. v resnici bodo vladali radikalni, ne SLS). SLS bi utegnili dobiti kakšno manjšo ministrstvo, n. pr. vere, ali pa tudi prosvete.«

Nato je govoril Radić o splošnem političnem položaju. Presoja ga tako:

»Vse kar se danes godi, se dela od zgoraj navzdol. To pa ni programatična politika, to ni politika idej, ampak vse to so samo politične kombinacije in politična taktika. Nihče ne vpraša, kaj bodo rekli ljudje (narod). Mnogo znakov kaže na to, da stremla ta politika za oslabiljenjem Hrvatov (t. j. HSS, op. ur.), ker išče zaslonbe pri hrvatskih gospodarskih strankah in pri SLS. Na Hrvatskem pa se ta politika ne bo obnesla. Niti hrvatski blok niti Hrvat. pučka stranka ne bodo dobili bitke. Vukičević ne računa dobro, če računa na kakih 15 mandatov Hrv. pučke stranke.

Pozicija Velje Vukičevića ne izgleda baš močna. On sklepa sporazume z vsemi mogočimi narodnimi manjšinami, celo z Nemci v Sloveniji in z Madžari v Prekmurju, samo Hrvati (HSS) ne. To pa zato, da ustvari nekak reakcionarni ali konservativni blok, v katerem bi imeli prvo besedo radikalni. Prati temu bloku pa stoji na drugi strani zveza HSS z zemljoradniki, ki formalno še ni sklenjena, a v stvari je že tukaj.

S svojo najnovejšo politiko odpušča Vukičević svoje prijateljstvo demokratom. S tem pa izgublja na svoji politični avtoriteti in bo dosegel le to, da bo mož bodočnosti — Voja Marinković.

Politika, ki jo dela Vukičević, ne pomeni osvoboditve od radikalije in korupcije, ampak njeno okrepitev.

Pucijev odgovor na dr. Žerjavovo izjavo.

Zadnji »Kmetijski list« objavlja odgovor posl. Pucija na izjavo dr. Žerjava. Odgovor posl. Pucija je precej krepk in mislimo, da bo moral dr. Žerjav na ta odgovor reagirati.

Po daljšem uvodu citira posl. Pucelj del izjave dr. Žerjava in pravi:

»Pišete: »Z g. Pucijem sem že marsikaj presenetljivega doživel, a kaj tako grdega še ne. Pred par dnevi je brez mojega poziva prišel na moje stanovanje v Beogradu, obširno razlagal ravno obratno stališče itd.« — Jaz sicer ne vem, kaj je to takozvana sakademska naobrazba, katero je užival veleučeni gospod dr. Žerjav, vem pa da so med nami na kmetih take zlagane nedostojnosti nemogoče. Resnica je namreč ta, da me je gosp. Žerjav iskal na vseh koncih in krajih, osebno in po zaupnikih in mi vselej v pozdravnih nagovorih močno zamerjal, zakaj se ga tako ogibljam. »Brez mojega poziva me je v mojem kupeju »obiskal« v družbi užiškega vel. župana dr. Baltića in me nagovarjal za skupen nastop za bližajoče se volitve. Jaz sem mu takrat precizno odgovoril: »Če boste poštenu in pametni, ne bo z naše strani nikakoršnih težav!« Po dolgem premišljevanju me je vprašal, kaj mislim s temi besedami, na kar sem mu odgovoril, da pač tako mislim, kakor sem izgovoril. Ob razhodu me je vabil (torej je bil njegov poziv tu!) naj ga še obiščem, ker moram mnogo razgovarjati ter mi je priporočal za razgovore tudi svoje ljudi v Ljubljani. Ko je pa vlada padla in prišla nova — baje z volivnim mandatom, so me Vaši ljudje nujno vabili k Vam. Moral sem takoj v Ljubljano k Vašemu mandatarju, ki mi je potem tudi v Beograd brzojavil, naj ga tam počakam ter je resnično drugi dan tudi prišel ter ne samo z Vašim priporočilom, nego na Vašo ve-

liko srečo, pripravil prvi sestanek med nama. Kaj, koliko in kdo je ob tej priliki govoril obveznega in koliko vsakdanjega k tedaj še nejasni politični situaciji, je težko reči komurkoli. Eno pa je točno: rekel sem, da uvidevam potrebo takega skupnega nastopa, da se hočem pošteno truditi za njega, da jaz mu nikdar nečem biti ovira, da bom o taki potrebi vse vpoštev prihajajoče faktorje prepričati poskušal in da kadar bo to vprašanje aktualno, da bom pri vodstvu izdejstvoval za pooblaščenega delegate, ki bodo imeli pravico, dajati v ime stranke obvezne izjave. Tega sem se držal in vse to storil. Sprva nisem hotel niti med delegate, a ko so moji tovariši vztrajali na tem, sem pristal tudi na to, da si silno nerad. Nadaljnji potek je javnosti znan iz komunikeja našega načelstva. — Na vse to pa pride g. dr. Žerjav in mi očita osebno nesposobnost! Kako naj kvalificiram takšno dejanje pri akademsko izobraženem možu? Kaj bi rekel »Jutrovec« gospodje, če bi jim sledil, pa malo osvežil spomin na tiste pogovore in povedal, v kakšni vlogi se je videl takrat g. Žerjav, s kakšnega piedestala je k takratni situaciji govoril meni on in njegovim emisarij. In posegel bi na »Jutrovec« reminiscence še malo nazaj, pa poklical v spomin predlog, ki ga je dal meni in mojemu tovarišu v letu 1920. ob priliki, ko sva mu javila, da ne more biti kvalificiran kandidat na naši listi, kar bi posebno efektivno učinkovalo v trenutku, ko bi gospodje radi nekaj nametali na moj zasebni značaj in kar je z njim v zvezi. — Calumniare audacter — vaše klevete me vedno napravijo močnejšega, ker vidim v njih vso vašo nemoč in slabost!

Ivan Pucelj.

Titulescu o rumunski zunanji politiki.

Novoimenovani rumunski zunanji minister Titulescu je sprejel 50 zastopnikov rumunskega in zunanje tiska in jim podal v daljšem govoru smernice rumunske zunanje politike.

»Zunanja politika Rumunije je v splošnem soglasju rumunskih interesov z evropskimi. Vsi koraki rumunske zunanje politike, tako v preteklosti ko v bodočnosti, se dajo s tem razložiti.

Kakor večina od svetovne vojne zadetih držav, tako želi tudi Rumunija mir. Ta pa je mogoče le z mednarodnim redom. Zato smatra Rumunija za svojo glavno nalogo, da z vsemi sredstvi brani mirovne pogodbe, ki jih je ustvarila Evropa. Smatram za potrebno, da to stvar ponovim, da ves svet ve, kakšno je stališče Rumunije v tem vprašanju.

Mir pa ni samo teoretičen nauk, temveč čisto praktična zadeva. Rumunija misli, da je mir z odkritosrčnim duhom praktično izvedla. Rumunija je doprinesla k solidarnosti Evrope ne samo z besedami, temveč tudi z dejanji in dostikrat na svojo škodo. Zveza narodov je ta dejanja tudi vedno z živahnim zadovoljenjem vzela na znanje. Pod temi pogoji je smer naše zunanje politike jasna: dobre odnose z vsemi državami brez razlike razširiti, naše medsebojne zveze z državami Male antante kolikor mogoče še izboljšati, ker imajo vse te države iste potrebe in želje, ko mi, da je namreč zagotovljen mir in red ter končno doseženo ozko sodelovanje s tremi prijateljskimi državami Francijo, Italijo in Vel. Britanijo, s katerimi nas itak vežejo ozke vezi.

Politične vesti.

Velja Vukičević o pomenu sedanjih volitev. V Mariboru je dejal ministrski predsednik Vukičević železničarski delegaciji sledeče: »Povedali ste mi svoje težave. Mi poznamo te vaše težave. One se pojavljajo tudi drugod, vemo pa tudi za razloge teh težav. Zato pa delamo na tem, da pridejo

Francosko-rumunsko prijateljstvo je bilo ravnokar znova zapečateno s pogodbo, ki je pravni izraz in potrdilo interesne skupnosti obeh držav. Francija in Rumunija sta si stali vedno ob strani in tako bo vedno ostalo.

Italijansko-rumunsko prijateljstvo, ki ga tako visoko cenimo, je bilo pred kratkim potrjeno s pogodbo, ki utrjuje ne samo naše krvne vezi, temveč tudi našo skupno voljo, da se razvijajo naši odnosi v duhu skupnih interesov.

Rumunija ne bo nikdar pozabila na podporo, ki jo je v težkih urah svoje zgodovine vedno našla v Veliki Britaniji. Kolikor bo v moji moči, bom vse svoje izkušnje, pridobljene tekom mojega bivanja v Londonu porabil v to, da iz tega prijateljstva ustvarim resnično dejstvo in da bodo vedno prisrčnejši naši odnosi do države, ki je toliko pripomogla k nastanku naše narodne države.

Čustva hvalečnosti bodo vedno podlaga naših odnosov do Združenih držav Severne Amerike.

Ustanovitev našega poslaništva v Tokiu je dokaz naše želje, da gojimo prijateljske odnose z Japonsko.

Ker je zunanja politika v veliki meri odvisna od notranje politike, namerava vlada izvesti ves program, ki je najtočnejše označen na kratko z besedami: »Utrditev rumunske države.« To svojo namero bomo z žilavostjo, toda v popolnoma pomirljivem duhu z vsemi svojimi sosedi izvedli.

Naše geslo je: Čuječnost in delo.

računovodstvu. Ena prvih nalog nove skupščine bo, da ta zakon izpremeni. Državna podjetja morajo dobiti večjo svobodo gibanja. Vlada bo storila vse, da bo nova skupščina čim bolj plodna. Delavci morajo ostati nacionalni in odbiti vsak vpliv, ki gre za uničenjem države.

Dr. Ravnik o sodelovanju s SLS. Dr. Ravnik, predsednik radikalnega odbora v Mariboru, je dejal o sporazumu med NRS in SLS to-le: Slovenski radikalni brez razlike smo navdušeni nad tem sporazumom. To, kar so tako dolgo priporočali, je sedaj izvršeno. Osemletnemu paševanju samostojnih demokratov je narejen konec. Sedaj obstojita v Sloveniji samo dva bloka. Slovenija bo sedaj zadostno zastopana v državni upravi, kar je tudi skrajni čas. SLS je dokazala, da je disciplinirana in delovna stranka, s katero je mogoče delati.

Volilni nastop neodvisnih delavcev v Jugoslaviji. V Beogradu so te dni osnovali nasledniki razpuščene komunistične stranke centralni volilni odbor za ustanovitev delavsko-kmetijskega republikanskega bloka. V tem odboru sede znani voditelji levčarskega delavskega gibanja, kakor dr. Sima Marković, Rajko Jovanović (iz Srbije), Gjuro Cvijić iz Hrvatske in inž. Dragotin Gustinović iz Slovenije. — Ta volilni odbor je pozval na sodelovanje za skupen nastop pri volitvah v parlament savez zemljoradnikov, hrvatski republikanski seljaški savez (Buč), disidente radičeve stranke v Dalmaciji, socialistično stranko Jugoslavije, socialno-demokratsko stranko Jugoslavije in črnogorske federaliste. — Program levčarjev za te volitve sloni na razrednih zahtevah, zahteva med drugim tudi progresivno obdajanje kapitala, razveljavljanje odušinskih posojil, črtanje vojnih dolgov, izvrševanje in izpolnitev delavske zakonodaje, najpopolnejšo zaščito narodnih manjšin, pravico do samoodločbe narodov Jugoslavije in zvezo s sovjetsko Rusijo.

Volilna borba je sedaj še v znamenju boja za kandidature. Slika je še precej nejasna, ker si zlasti iz srbskih krajev vedno nasprotujejo poročila o postavljenih kandidaturah. V splošnem pa bi bila slika volivnega boja približno sledeča: Pašičevci vedno bolj odstopajo polje vladnim radikalom in kandidature pašičevcev so vedno bolj redke, a tudi vedno manj uspešne. Le redki bodo pašičevci, ki bodo v septemskih volitvah še rešili mandat. Vladni radikalni bodo sigurno obdržali veliko večino vseh radikalnih mandatov, vendar pa ne bo njih število tako visoko ko po volitvah l. 1925, ker sedaj tudi ni takega nasilja, ko pod PP vlado.

Demokrati, ki so kazali v začetku volivne borbe popolno enotnost, imajo v zadnjem času tudi svoje težave. Vendar pa ta nesoglasja niso tako velika, da bi demokratom preveč škodovala in je napredek demokratov zagotovljen. Radić je svojo pozicijo v zadnjem času znatno izboljšal, dočim so federalisti tako zmešani, kakor so bili. — SLS in muslimani so enotni in bodo ohranili svojo pozicijo. — Od drugih strank bi bilo omeniti še zemljoradnike, ki tudi niso brez nesoglasij in pa samostojne demokrate, ki so povsodi v težki defenzivi. — Od pomembnejših kandidatur je na prvem mestu omeniti kandidature Ljube Jovanovića v južni Dalmaciji.

Avtonomija za Koroške Slovence. Večina v koroškem deželnem zboru pripravlja zakonski načrt, po katerem bi dobila slovenska manjšina gotovo quasi-avtonomijo. Predlog naj bi bil nekak kodifikacija sedanjih pravic, ki jih uživajo druge avstrijske narodne manjšine in bi priznavala koroškim Slovincem pravico uporabe njihovega materinskega jezika v šoli in v cerkvi ter pred sodiščem; jamče se jim tudi koalicijska in zbirovalna svoboda, toda le v kulturne in gospodarske svrhe. — Predlog, ki je napravljen po estonskem vzorcu, bo težko zadovoljil koroške Slovence. Po tem načrtu bodo na Koroškem še nadalje obstojale samo utraktivne šole, v katerih se bo v prvih dveh razredih učil slovenski, v ostalih pa nemški jezik. Take vrste šole opravčujejo s pomanjkanjem slovenskih učiteljev, avstrijskih državljani. Še bolj osvetljuje ves predlog dejstvo, da morajo duhovniki tudi v slovenskih občinah pridigati v obeh jezikih ter da skuša deželna vlada doseči pri celovškem škofu, da odpusti slovenske duhovnike ter jih zamenja z nekaterimi duhovniki iz Porenja, ki bi se za prvo potrebo naučili nekaj malega slovensčine. Interesantno je tudi, da se hoče uvesti, da se na šolah ne bo učilo v književni slovensčini, temveč v krajevnem narečju.

K bolgarsko-jugoslovansko zbliznanju. Pod tem naslovom piše »Češko Slovo«: Iz Sofije nam poročajo, da so nekateri tujezemski tiskarji mislili, da odpotuje kralj Boris te dni v tujsino in da predvsem obišče Bukarešto in Beograd, kjer bi se sestal s kraljem Aleksandrom. Listi so nadalje pisali, da je imel nedavno obisk dr. Korošca v Sofiji in njegova avdiencia pri kralju Borisu ta namen, pripraviti in dogovoriti se glede sestanaka obeh kraljev. Po točnih informacijah moremo izjaviti, da te vesti ne odgovarjajo resnici. Kakor stoji danes stvari, se ni govorilo o obisku kralja Borisa v Bukarešti ali Beogradu, ker bolgarsko-rumunski in bolgarsko-jugoslovanski odnosi še niso do te mere izboljšani, da bi moglo priti k očiščeni obisku. Kar se tiče dr. Korošceve misije je imela ta samo informativen pomen, s čemur pa ni rečeno, da bi bila brez pomena. Narobe je sedaj znano, da je voditelj slovenske ljudske stranke, ki je osebni prijatelj kralja Aleksandra, šel v Sofijo ne samo v soglasju s kraljem, temveč na posebno željo kralja Aleksandra, ki se zelo interesira, da postane jugoslovansko-bolgarski odnos bolj dober. Zdi se, da je pozval dr. Korošca, da bi se osebno v Sofiji prepračil o bolgarskem javnem mnenju in o možnostih bolgarsko-jugoslovanskega zbliznanja. Ta anketa je imela, kakor vse kaže, dosti razveseljiv uspeh, ker je dr. Korošec po svojem povratku iz Sofije izjavil v Ljubljani, ko tudi v

svojem poročilu kralju, da bi moralo postati zbliznanje z Bolgarsko bodoče osrednje vprašanje jugoslovanske politike. To zbliznanje je v zadnjem času napravilo precejšen napredek z izmenjavo not med jugoslovanske in bolgarske vlado; v teh notah se razpravlja skorajšen pričetek pogajanj za sklenitev trgovske pogodbe, ki bo dejansko pomenila glavni steber za ustvaritev carinske unije. Ta pogajanja se prične, kakor hitro konča svoje delo jugoslovanska in bolgarska delegacija, od katerih vodi prva pogajanja z Nemčijo, druga pa z Grčijo.

Madjarska namerava izzvati nemire. Budimpeštanski dopisnik »Cepas«, policijskega delavca, urada češkoslovaške policije, javlja, da pripravlja Madjarska na področjih držav Male antante nemire, ki bi imeli v najkrajšem času izbruhniti. V ta namen je že odpotovalo več madjarskih generalnih oficirjev v obmejne kraje, da spoznajo lokalne razmere in da s hujskarijami izzovejo revolucionarno gibanje. Ti nemiri bi najprej imeli nastati na češkoslovaškem in rumunskem teritoriju. — Da javlja to vest poslužben organ češkoslovaške vlade, je dokaz, da ni vest brez podlage.

Pred zaključkom francosko-nemških gospodarskih pogajanj. Pariška pogajanja o novem francosko-nemškem trgovinskem provizoriju so tik pred zaključkom. Francoska delegacija je večino nemških predlogov sprejela, tako da je bilo doseženo zbliznanje obeh delegacij je večino nemških predlogov sprejela kontingenta vina. Francozi vztrajajo na tem, da dobe francoski vinski producenti večje izvozne možnosti v Nemčiji. Smatra se, da bodo nemški delegati v tem vprašanju popustljivi. Novi trgovinski provizorij bi bil sklenjen na eno leto in med tem časom bi bilo pripravljeno vse za sklenitev trgovinske pogodbe.

Nevarnost francoske vladne krize odstranjena. Vse kaže, da je odstranjena nevarnost, ki je grozila francoski vladi vsled debate v zbornici o naknadnih kreditih, kaj sta tako levica ko desnica popustile. Radikalni socialisti so načelno za povišanje uradniških plač, toda proti prekoračenju tri milijardnega kredita, ker bi bili v tem primeru potrebni novi davki. Vlada pa je izjavila, da bo vse zahteve uradnikov čim bolj upoštevala. S tem je vladi večina v zbornici zagotovljena.

Opustitev britanske okupacije v Egiptu? Iz Kaira poročajo listi, da se vrše pogajanja za Zvezo med Egiptom in Anglijo na podlagi opustitve britanske okupacije v Egiptu. Anglija je pripravljena svoje egiptovske garnizije popolnoma opustiti in v Egiptu bi ostale le aviatične čete. To bi storila Anglija tudi vsled tega, ker bi s tem dosegla velike prehranske prihranke. V bodoče bi Egipt sam skrbel za svojo vojaško obrambo, vendar pa bi Anglija imela odločilen vpliv na organizacijo egiptovske vojske. Poleg obeh angleških vrhovnih poveljnikov bi stalno bivala v Egiptu tudi posebna angleška vojaška misija, ki bi kontrolirala organizacijo egiptovske vojske in skrbel za njeno zanesljivost in bojno sposobnost.

Salveminijevo darilo Mussoliniju. Znani italijanski zgodovinar in emigrant Salvemini je poslal pred kratkim Mussoliniju ameriško izdajo svoje knjige »Fašizem in njegovi zločini« s posvetilom: »Mussoliniju, mojemu sodelavcu.« To je Mussolinija tako razkažilo, da je poslal na vse poštne urade okolišnico z natančnim opisom knjige in zagrozil vsem uradnikom, da bodo na mestu odpušteni, kdor ne bi knjige takoj zaplenil.

RUSIJA SE PRIPRAVLJA NA VOJNO.

Vojne govorice v sovjetski Rusiji so prenehale, ni pa še zaključena priprava na vojno. Sedaj, sredi meseca julija se vrši v Rusiji »Teden obrambe«, ki ima namen, da propagira misel obrambe sovjetske Rusije in militarizacije industrije. Dejansko pa se »teden obrambe« pretvarja v »mesec obrambe«, kajti sovjetsko časopisje je že z začetkom meseca julija na vsem sovjetskem ozemlju pričelo s propagando za »teden obrambe«.

Objavljena so že gesla, s katerimi se bo ta teden agitiralo. Naj navedemo nekaj najkarakterističnejših: »Delavci, kmetje, krasnoarmejci! V borbi za mir — uvrstajte obrambo sovjetske domovine!« »Pomagajte mi skrbimo za rdečo armado!« »Delavci, kmetje — vzdržujte čvrste zveze z rdečo armado!« Dalje: »Povzdignimo vojno industrijo! Snujmo nove oddelke zrakoplovov in tankov!« »Večajmo produkcijo mitraljez in pušk!« »Sovjetska domovina mora postati nepristopna trdnjava!« »Delavci in delavke! Kmetje in kmetice! Pripravljajte se za obrambo: vpišujte se v strelske sanitske krožke, pristopajte k aviohikomandu, snujte bojne vrste!«

K vojni pripravi se pozivljata tudi sovjetska mladina v osehah komsomolcev: »Komsomolci — vežbajte se v vojnih znanostih, stopajte vi prvi v vrste zaščitnikov SSSR!«

Kako gladijo danes v sovjetski Rusiji na obrambo države pod podobnimi pogoji?

»Rabočaja Gazeta« piše, da sestoji sodobna mobilizacija iz mobilizacije armade, transporta, industrije, financ, narodnega gospodarstva, z eno besedo iz vsestranske mobilizacije.

Mi imamo danes armado 562.000 moč,« piše sovjetsko časopisje »povsem je torej jasno, da bo mogla ta maloštevilna in po velikem ozemlju razmeščena vojska samo v prvih dneh vojske ubraniti državo, dokler ne pridejo prvi mobilizacijski oddelki. Radi tega je naša glavna naloga, da pripravimo mobilizacijske množice. Toda armado je treba obuti, obleči, oborožiti in prepeljati jo na koncentracijske točke. Radi tega je treba posvetiti pozornost tudi na načrt mobilizacije industrije in mobilizacije transporta.

Za ta načrt,« piše Rabočaja Gazeta, »mora vedeti vsak organ naše zveze, vsak trust, tovarna, vsak delavec in kmet.«

Dnevne vesti.

DOBER NASVET.

»Jutro« na široko piše o rumunskih nasilnih volitvah in navaja posamezne odredbe, ki jih je izdala rumunska vlada, da si zagotovijo večino.

Naj si »Jutro« še enkrat dobro ogleda vse te odredbe, mogoče pa vendarle spozna malo sorodnost z odredbami, ki jih je za časa februarskih volitev izdala — vlada P. P.

Je namreč tako, da vsakemu ne pristojajo govoriti o vsaki stvari. Smešno je, če meče notoričen revež z milijoni naokoli, a ravno tako neokusno pa je, če se zgraža nad nasilji, kdor je ploskal, kadar so se vršila njemu v prid.

Est modus in rebus...

— **Vseevropska Unija.** Pod tem imenom poslujoče združenje se trudi za vzpostavljene tesnih političnih in gospodarskih vezi med evropskimi državami in narodi v ta namen, da se ustvari nedeljiva in popolna evropska meddržavna zveza. Gibanje, katero je v zapadnih evropskih državah zbralo v kolo najznamenitejših državnikov in kulturno privredne osebe, začelo se je tudi pri nas širiti in se v kratkem ustanovi odbor za kraljevino SHS, kateri bo že na II. panevropskem kongresu v Bruslju v dne 9. do 11. oktobra t. l. zastopal našo državo in sodeloval v plenumu in v komisijah. Istodobno se namerava v Bruslju sklicati konference vseh sorodnih ekonomskih združenj Evrope. — Začasno poslovno zastopstvo za našo kraljevino je v Zagrebu, Margaretska ulica 4, v pritličju, kjer se sprejemajo prijave za članstvo in za udeležbo na kongresu in kjer je mogoče dobiti vse informacije.

— **Emisija novih novčanic.** V francoski banki v Parizu se tiska zadnja emisija naših novih bankovcev po 5, 10 in 100 Din. Prihodnjost se bodo tiskali bankovci že v tiskarni, ki jo gradi, kot znano, Naroda banka v Beogradu.

— **Povratak prometnega ministra v Beograd.** Prometni minister Milosavljević se je povrnil zopet v Beograd.

— **Inspekcija finančnih delegacij.** Finančno ministrstvo je poslalo dva svoja inspektora na Hrvaško, v Slovenijo in v Dalmacijo, da pregledata delovanje finančnih delegacij.

— **»Uradni list« št. 74., z dne 11. t. m.** objavlja pogodbo o posojilu, sklenjeno med vlado kraljevine SHS in firmama Blair & Comp., Incl., in Chase Securities Corporation o emisiji drugega dela nominalnih 45 milijonov dolarjev sedemdesetstotnih garantiranih zunanjih zlatih obveznic, »serija B«, državnega zunanjega posojila iz l. 1922.

— **Kriminalna statistika.** Generalna direkcija državne statistike je izdala statistiko kriminalitete v naši državi za l. 1922-23. Statistika je že v tisku.

— **Nov zakon o državni statistiki.** V ministertvu za socialno politiko se pripravlja nov načrt zakona o državni statistiki. Načrt se predloži že v jeseni Narodni skupščini.

— **Revizija veleposestev v severnih krajih države.** V ministertvu za agrarno reformo se pripravlja revizija veleposestev v severnih krajih države. Ministrstvo za agrarno reformo razdeli začetkom meseca avgusta okoli 1000 parcel med dobrovoljce. Razdelitev parcel se izvrši po kronološkem redu z ozirom na datume vloženih prošelj, tako da dobrovoljcem ne bo treba hoditi vsebo v Beograd.

— **Popravila vagonov v privatnih delavnicah.** Te dni se je vršila v prosvetnem ministertvu konferenca ravnateljev privatnih delavnic za popravilo vagonov. Konferenca je sklenila, da so cene za popravila vagonov za 15% znižajo.

— **Nemški privredniki v Jugoslaviji.** Začetkom meseca septembra prispe v Jugoslavijo okoli 100 nemških privrednikov v svrhu proučevanja naših gospodarskih razmer. Izletniki obiščejo vse važnejše kraje v naši državi. Ekskurzija bo trajala 20 dni.

— **Tečaj srbo-hrvaškega jezika za profesorje in učitelje** otvori ministertvo prosvete 17. julijem v Zemunu. Trajal bo do 26. avgusta. Tečaj je namenjen onim, ki so na univerzi študirali tuje jezike, zemljepis ali zgodovino, ali pa predavajo te predmete v šoli. Udeležnikom se izstavijo izpričevala. Profesorji in učitelji srednjih in meštanskih šol, ki se javijo za ta tečaj, bodo imeli za stalno stanovanje; menda bo železniško ministertvo dovolilo tudi četrtinsko vožnjo. — Kdor se hoče tečaja udeležiti, naj se nemudoma javi preko ravnatelja svojega zavoda na ministertvo prosvete (inspektorat za nastavo) in obenem z dopisnico vodji tečaja, g. univ. docentu dr. Milivoju Pavloviću, Beograd, Hadži Ruvimova 5. Vsakdo naj označi svoj točni naslov, da se mu pravočasno pošlje poziv.

— **Počitniški tečaj francoskega jezika na Bledu.** Francoska instituta v Zagrebu in v Ljubljani otvorita na Bledu dne 15. t. m. počitniški tečaj francoskega jezika, na katerem bodo predavali francoski profesorji gg. Vaillant, Warnier, Chataignau in gospe Réau in Privat. Tečaj se bo vršil v poslopju osnovne šole na Bledu. Prijave in informacije istotam.

— **Abiturientje leta 1907 I. državne gimnazije v Ljubljani** bodo imeli v četrtek, dne 14. t. m. ob pol 9. uri zvečer na vrtu hotela Strucler sestanek, da se dogovore radi praznovanja 20-letnice mature. Vsi ljubljanski in drugi tovariši, ki jim je mogoče priti v Ljubljano, se prosijo, da se sestanka zanesljivo vdeležijo.

— **Pozor, vojni tovariši!** Naš divni 21. avgust se bliža, zabilježile si dobro ta dan. Nad Brezjami so na predvečer za Cirila in Metoda goreli čudoviti kresovi v poletno noč, iz naših src pa zagore 21. avgusta na Brezjah sami kresovi neusahljive zahvale Mariji, preskušene možate zvestobe in medsebojne-

ga zaupanja ter ljubezni, ki je vzorela ob polotih nepozabne bratske krvi. — Tovariši! 21. avgusta vsi na Brezje! — Glavni odbor Z. S. V. v Ljubljani.

— **Skupščina Delavske zbornice v Zagrebu.** Dne 21. oziroma 24. t. m. se vrši VI. redni letni zbor zagrebske Delavske zbornice. Dnevni red je sledeči: 1. Otvoritev. 2. Sklepanje o rednem letnem proračunu za leto 1927-28. 3. Sklepanje o službenem pravilniku nameščenecv Delavske zbornice. 4. Vprašanja in predlogi.

— **Zgradba oficirskih stanovanj v Beogradu.** Ministertvo vojske in mornarice razpiše v kratkem licitacijo za zgradbo oficirskih stanovanj v Beogradu. V svrhu zgradbe oficirskih stanovanj, je najelo ministertvo pri Državni hipotekarni banki kredit 20 milijonov dinarjev.

— **Znižana vožnja za obiskovalce velesejmov.** Prometno ministertvo je izdalo za obiskovalce mednarodnih velesejmov, ki se prirede v sosednjih državah splošno dovoljenje polovične vožnje po državnih železnicah.

— **Razpisano mesto za verouk.** Na državni realni gimnaziji v Celju je razpisano učno mesto za katoliški verouk. Prošenje je vložiti do vsehga dne 25. julija t. l. Podrobnosti glej v »Uradnem listu« št. 74. z dne 11. t. m.

— **Sprejem gojencev.** V artiljerijsko podoficirsko šolo v Mariboru se sprejme letos 150 novih gojencev, v inženjersko podoficirsko šolo v Mariboru pa 100. Podrobnosti so razvidne iz natečajev, ki so interesentom na vpogled pri vseh vojnih okrožjih in županstvih.

— **Z ljubljanske univerze.** Za rednega profesorja na tehnični fakulteti ljubljanske univerze je imenovan ravnatelj rudarske šole v Celju rudarski inženjer Jaroslav Plzak.

— **Iz poštne službe.** Imenovani so: Franc Legat za arhiv. ur. na ravnateljstvu, Marija Vehovarjeva za pogodbeno poštarico v Koprivnici pri Brezjah in Ludovik Ožek za dnevničarja v Laškem. — Iz 3. skup. v 2. skup. II. kat. so pomaknjeni: Rudolf Fajdiga, Ludovik Florenini, Terezija Cikova, Karolina Pfeiferjeva, Rozalija Westrova, Ivana Gestrinova, Ivana Završnikova, Matilda Jahova, Marija Zirerjeva, Alojzija Kopačeva in Antonija Kuheljeva, vsi na ljublj. glavni pošti; Antonija Petkova, Karla Modičeva, in Pavla Nachtigalova na ravnateljstvu; Roza Koroševa in Angelika Kokaljeva v Celju; Ema Schmitova v Kostanjevici, Jožef Kladinik na Vrskom, Julij Šetina v Crnomlju, Frančiška Rovškova na Viču, Albina Tavčarjeva v Sent. Jerneju, Jožef Hodnik na mariborski kolodvorski pošti, Iv. Bebernik pri Sv. Petru v Savinjski dolini, Marija Knešova v Vel. Nedelji, Marija Windischerjeva v Kranju, Fr. Ambrožič v Trebnju, Fr. Koser v Juršincih, Anica Veseličeva v Kozjem, Amalija Kuheljeva v Borovnici, Anka Rihteršičeva v Lukovici in tajnik Iv. Mlač na ravnateljstvu. — Upokojeni so: pb. ur. II-2 Marija Sovretova v Šmartnem pri Litiji, pb. ur. II-3 Antonija Milavčeva in zvan. I. skup. Michael Simenc pri ter. odseku, oba v Ljubljani.

— **Premeščeni so:** pb. ur. II-3 Ferdo Nadrag z ljubljanske kolodvorske pošte v Rogaško Slatino, pb. ur. II-4 Anton Krofič iz Grobelnega v Celje, Marija Troštova iz Ljubljane na Bled, Fr. Zehelj iz Murske Sobotne v Dravograd, Angela Naprudnikova iz Dravograda v Ptuj, Rafaela Knapčeva iz Ptuja v Zalec in Vera Janova z ljublj. kolodvorske pošte v Pristavo; pb. ur. III-3 Terezija Lovšinova iz Loškega potoka v Ribnico na Dol. in Angela Hölblova s Prevalj v Guštanj; pb. ur. III-4 Hedvika Ebberjeva z ravnateljstva na ljubljansko glavno pošto, Angela Šavpahova iz Sent. Jerneja v Belince, Iv. Tratnik z Jesenic na Gor. v Maribor, Ida Jelovškova z Brezje na ljubljansko glavno pošto in Ljudmila Bajčeva iz Vinice pri Crnomlju v Videm pri Krškem; služ. 2. skup. Iv. Iskra s kolodvora na glavno pošto v Ljubljani, dnevničarji Valerijan Osipovič in Vasilij Levčenko z ravnateljstva na glavno pošto v Ljubljani, Dimitrij Zalotnickij iz Belincev v Ormož, Jožica Ilnikar iz Žužemberka v Metliko in Bogomila Primožičeva iz Metlike na glavno pošto v Ljubljani. — Poročil se je pb. ur. II-3 Ivo Kit na ravn. z Veroniko Angerjevo.

— **Umrli je upravniki II-2 Fr. Domanjko v Gornji Radgoni.** — Iz poštne službe je izstopila dnev. Francka Bombačeva v Konjicah.

— **Iz šolske službe.** Alfonz Zellhofer, doslej pri oddelku za Slovenijo v ministertvu prosvete, je imenovan za učitelja v Mariboru. — Oblastni šolski nadzornik Matija Senkovič v Mariboru je upokojen.

— **Iz finančne službe.** Kot starešine oddelkov so premeščeni naslednji pregledniki finančne kontrole: Anton Ušaj iz Dolnj. Milanovcev v Kranjsko goro, Josip Vidov iz Aleksandrova na Jezersko, Franjo Križaj iz Šnikova v Sv. Jakobu v Slov. goricah, Konrad Valentin iz finančnega ministertva k Sv. Katarini nad Trčjem, Milan Bizjak iz Senokosa k Sv. Andražu v Halozah. V druge kraje pa so premeščeni Martin Toplak iz Kostiča v Perovo, Franjo Gnezda iz Arangjelovca v Zup. vsi trije kraji v Južni Srbiji. Nadalje Janko Resman iz Palanke v Bogatič v Srbiji in Pavle Dertnik iz Grocke v Veliko Orašje.

— **Zemljiškoknjižni izpit** sta položila pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani žandarmerijski narednika Andrej Pavšič in Bernard Zupanc.

— **Podržavljenje madjarskih prog Južne železnice.** Iz Budimpešte poročajo: V smislu rimskega pakta, namerava Madjarska vse proge železnice Donava-Sava-Jadrana (prejme Južna železnica) podržaviti. Z vprašanjem se bavi sedaj madjarski ministrski svet, ki želi, da bi bilo rešeno še tekom tega leta.

— **Grof Teodor Zichy umrl.** Na Dunaju je umrl grof Teodor Zichy, dolgoletni poslanik avstroogrsko monarhije v Parizu. Pri njegovem pogrebu sta bili zastopani avstrijska in madjarska vlada.

— **Italijani zopet izzivali.** Te dni se je ustavila v Dubrovniku italijanska ladja »Ala-lac«. Na krovu ladje so bili fašisti, ki so se vračali iz Šibenika, kjer so imeli demonstrativen sesanek z oplanti. Na obali se je zbrala velika množica radovednega občinstva, ki jo je pa policija razgnala. Popoldne so se peljali fašisti, med katerimi sta se nahajala tudi dva oficirja, na italijanski konzulat. Pred avtomobilom, za avtomobilom in ob straneh avtomobila so se vozili policijski agenti. Vsi ulice okoli konzulata in vse italijanske trgovine so bile zastražene z močnimi policijskim in žandarmerijskimi oddelki. Črnosrajčniki so imeli pozneje s svojimi dubrovniškimi somišljeniki sestanek. Med črnosrajčniki in številno množico naših ljudi na ulicah je prišlo mestoma do medsebojnega zmerjanja. Črnosrajčniki so grozili našim ljudem s pestmi, naši pa so kričali: »Dali s fašizmom!«

— **Gozdni požari v Bosni.** Požara v Han Kramu in v Kobilj-Dolu sta pogasena. V Han Kramu je na mestu, kjer se je nahajala delavska naselbina in žaga krog in krog samo veliko pogorišče, tako, da ni niti razločiti, kje so stali posamezni objekti. V bližini Kotor-Varoši je izbruhnil v gozdovih, ki jih eksploatira tvrdica »Bosna«, nov ogro-men požar. 150 ha gozda je v plamenih. Zgorelo je med drugim veliko lesno skladišče z nad 100 vagoni obdelanega lesa. Gasilne akcije pri velikanskem požaru se udeležuje par tisoč oseb vojaštva, delavcev in domač-nov. Kako so požari nastali, doslej še ni ugotovljeno. Nekateri trdijo, da vsled velike vročine, drugi, posebno pa zavarovalne druž-be, pa pravijo, da so jih povzročili neprevidni ljudje, ki so v gozdu kurili ter odšli, ne da bi bili ogledali pogasili. Posebno turiste sumničijo. Zavarovalne družbe, ki bodo morale poseči vsled teh požarov globoko v žep, so predložile vladi poseben memorandum, v katerem stavijo konkretne predloge, kako naj bi se taki požari v bodoče preprečili. Predvsem naj bi se preprečevalo prižigati na nevarnih krajih v gozdovih ogenj. Kdor v gozdu kuha, naj si izkoplje jamo, ki naj jo, predno odide, zasuje.

— **Katastrofalna toča v Osijeku in okolici.** Toča, ki je padala te dni v Osijeku in okoli-ci, je uničila 50 odstotkov letine.

— **Zblaznel, ker je izgubil sina.** Pred par dnevi je utonil v Drahovici v konjiškem okraju v Bosni v Neretvi Ibar Makan, sin posestnika. Njegova smrt njegovega očeta Osmana tako potrla, da se je revežu omračil um. Prepeljati so ga morali v blaznico.

— **Žrtve poklica.** 17-letna deklica Slava Košen, prodajalka v trgovini Bate v Osijeku je morala zlestiti te dni, da pokaže svojemu šetu neko blago, na visoko lestev. Pri tem je izgubila ravnotežje, padla z lestve ter tresla z glavo ob ogal »pudlaj«. Odpeljali so jo z rešilnim vozom v bolnico, kjer so ugotovili, da ji je počila lobanja in da ni upati, da bi ostala pri življenju.

— **Svinja povzročila avtomobilsko nesrečo.** V selu Dubovcu pri Stari Gradiški je prišlo te dni do avtomobilske nesreče ki bi bila kmalu zahtevala par človeških žrtve. Ko se je peljal avtomobil skozi vas se je hotela zakaditi vanj svinja Zival je prišla pod kola in avtomobil se je prevrnil. Potnika, dva trgovca iz Nove Gradiške, sta obležala težko poškodovana, dočim je odnesel šofer samo lažje poškodbe. Svinja je plačala svojo dlužnost s smrtjo.

— **Psi rešili pastirja življenje.** Na nekem pašniku v bližini Osijeka se je odigrala te dni krvava drama, v kateri je nastopil kot glavni akter mlad bik. Mestni pastir, 61 letni Ignacij Lipoški, je pasel svojo številno čredo. Ko je hotel živinčeta odgnati od vode proč, bolj proti sredini pašnika, se mu je zoperstavil mlad bik ter ga podrl na tla. Ko je ležal pastir na trebuhu, ga je vrgel bik z rogovi 4 metre daleč v stran, nakar je navali z nova nanj ter ga je obdelavati z rogovi po glavi in prsih. Bil bi ga pač sigurno umoril, da mu nista prihitela na pomoč njegova zvesta prijatelja, psa ovčarja, ki sta se zakadila v bika ter se zagrizla tako srdito v njegovo meso, da je podivjano živinčeto od bolečin zatulilo in jo odkurilo s privzdignjenim repom čimnajhitreje je moglo. Špišča so prepeljali nezavestnega in težko ranjenega v bolnico da bi okrevale, dvomijo.

— **S kakšnimi bajkami bi Italijani radi škodovali tujskemu prometu na našem Jadranu.** Te dni se je raznesla na Sušaku in v Primorju sploh vest, da je požrl v nekem našem primorskem kopališču neko gospodično iz Bertina morskot. Vest je izmisljena. Lansirali so jo v javnost Italijani, da bi škodovali našemu tujskemu prometu, rejenim iz previdnosti ukazal, da naj niti brisače, niti vrvi na rokah in nogah preveč ne zategnejo. Priznal je končno, da je dejal Briggsu: »Če ne boš priznal, bom resnico«.

— **Velikanski gozdni požar na Romunskem.** Iz Bukarešte poročajo: Vsled silne vročine je izbruhnil v okraju Moreni požar, ki je zavzel v kratkem času velike dimenzije. Doslej je uničenih nad 10.000 ha gozda. Dasi so mobilizirani vsi ognjegašci iz okolici da bi se preprečilo, da bi se požar ne razširil na petrolejske vrelce, požara doslej ni bilo mogoče lokalizirati.

— **Kaj je vse mogoče v svobodni Ameriki.** Te dni se je vršila v Newyorku kazenska obravnava zoper Alberta Briggsa, ki se je zagovarjal radi pregreška zoper prohibicijski zakon. Tekom obravnave je moral pomočnik okrajnega predstojnika prohibicijske oblasti majorja Iles-a priznati, da je Briggs-sa k priznanju prisilil s tem, da ga je mučil. S pričami je bilo dokazano, da je lopov Briggsa celih šest ur zmerjal, klofotal in brcal, da bi ga prisilil, da bi izdal uradnike, ki so bili osumljeni, da so mu šli pri viho-tapljenju alkohola na roko. Dokazano je dalje, da je ukazal major Heise svojim usluž-bencem, da naj Briggsa zvežejo za roke in noge ter mu zadrgnejo okoli glave brisačo. Major Heise je to sam priznal in sicer s stojičnim mirom, pripomnil je, da je ta kazen običajna na Kitajskem, da pa je svojim pod-

iz tebe izvil. Zoper srednjeveške protagoniste prohibicije je uvedena preiskava.

— **Od polkovnika do škofa.** V Toulonu je bil te dni posvečen za škofa monsignor Jean Rodie. Novoposvečeni škof je služil do leta 1912 kot artiljerijski oficir v francoski armadi, nakar je izstopil ter postal duhovnik. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je zamenjal Rodie sutano zopet z oficirsko suknjo. Bil je poveljnik baterije na zapadni fronti ter se je kot tak opetovano odlikoval. Po vojni je ostal pri vojakih. Nedavno je bil imenovan za polkovnika. Na povelje papeža pa je oficirsko suknjo zopet slekel ter oblekel duhovniško. Papež ga je namreč določil za škofa v Ajaccio-u. Rodie je najmlajši francoski škof.

— **Čudna usoda lobanje svete Kolumbe.** Leta 1917 so našli nemški vojaki v neki cerkvi v Ossoppo-u skrinjo, dragoceno relikvijo, glavo svete Kolumbe »device aquilejske. Po-božen oficir je poslal skrinjo z namenom, da jo po vojni vrne, domov v Berlin. Med tem je oficir umrl, njegova rodina pa je na skrinjo v podstrešju pozabila. Te dni, ko so popravljali streho, so jo zopet našli ter prijavili najdbo policiji. Berlinska policija je lastnika takoj ugotovila ter ukrenila vse potrebno, da je prišla relikvija zopet v Ossoppo. Te dni jo je prišel iskat neki župnik. Sv. Kolumba je patroninja mesta Ossoppo-a, ki proslavi te dni 1400 letnico smrti svetnice.

Ljubljana.

1— **Okrožni agrarni urad Ljubljana,** je bil vsled neprestanih prestopkov občinskih agrarnih odborov v zadevi nakazovanja agrarne zemlje, določevanja agrarnih interesentov za začasni nakup, pogrešnega naziranja o funkciji, katero imajo itd. prisiljen izdati okrožnico, katera je nabita na magistratni deski in na katero se opozarjajo vsi interesi.

1— **Zagonetna smrt.** Ob tiru na strani s-kolskega telovadišča v Tivoliju so našli več-raj zjutraj neznano, približno 20letno dekle, z zdrobljeno lobanjo mrtvo. Ugotovilo se je, da gre za dne 21. oktobra 1903 v Dragučevu (mariborski srez) rojeno služkinjo Elizabeto Vrabel, ki se je vrgla najbrže radi nesrečne ljubezni pod vlak, a jo je vrgla lo-komotiva v stran.

1— **Pohotnež.** Pred glavno pošto prodajajo često siromašne deklice domače in planinske cvetice. Te dni je zvalil elegantno opravljen mladenič neko tako deklco, staro 13 let, pod pretvezo, da ji preskrbi kupca, ki ji odkupi vse cvetlice hkratu, na Golovec, kjer jo je oskrnil. Dekletce je javilo za-devo policiji, ki je pohotnežu že na sledu.

1— **Angleško suknjo za moške obleke po solidnih cenah pri FRANCU PAVLINU** Gradišče 3.

NOVI UČNI NAČRT ZA SREDNJE ŠOLE.

»Uradni list« št. 74. od 11. t. m. objavlja novi učni načrt za srednje šole, ki stopi v veljavo že s prihodnjim šolskim letom. Iz načrta posnemamo sledeče:

Realke ne bodo imele več samo sedem, temveč osem razredov.

Verouk se bo poučeval tako na realkah kot na realnih gimnazijah in na humanističnih gimnazijah v vseh razredih, pravtako slovenščina in srbohrvaščina.

Francosčina se poučuje na realkah v vseh razredih; drugi živji jezik se poučuje od III. razreda dalje, pravtako na realnih gimnazijah. Na humanističnih gimnazijah se poučuje samo en tuji jezik (francosčina ali nemščina) in sicer že od prvega razreda dalje. Latinsčina se poučuje na realnih gimnazijah od V. na humanističnih pa od II. razreda dalje.

Geometrično risanje se poučuje na realkah v II., III. in IV. razredu, opisna geometrija na realkah od V. razreda dalje, na realnih gimnazijah pa od VII. dalje.

Filozofska propedeutika se poučuje v vseh srednjih šolah v VII. in VIII. razredu.

Higijena se poučuje na realkah humanističnih gimnazijah v IV., na realnih gimnazijah pa v III. in IV. razredu.

Pisanje se poučuje na realkah v I., na re-reh, na realnih gimnazijah pa samo od I. do VI. razreda.

Pisanje se poučuje na realkah v I., na realnih gimnazijah pa v I. in II. razredu.

Petje se poučuje na vseh srednjih šolah v I. in II. razredu, telovadba na vseh srednjih šolah od I. do VI. razreda, umetnost pa na humanističnih gimnazijah v VIII. razredu.

POTRESI, POPLAVE IN POŽARI.

V Palestini so čutili v pondeljek močan, pet sekund trajajoč potres, ki je povzročil veliko škodo zlasti v Jeruzalemu, kjer je porušil več hiš, med drugim vseučilišče in vladno palačo. Potres je zahteval tudi več človeških žrtve. V Jeruzalemu je bilo 26 oseb ubitih, 30 pa težko ranjenih. V Magasu je bilo ubitih 30 oseb. V Jerihomi se je zrušil hotel. Trije turisti so obležali pod ruševinami. Tudi svetli grob je poškodovan. Nad Parizom in okolico je besnelo v pondeljek silno nevreme. V več hiš je udarila strela. Mnogo ulic je pod vodo, ki stoji v nižje ležečih ulicah do 70 cm visoko. Več hiš je v nevarnosti, da se zrušijo. V okolici so poplavljeni cele vasi. Škoda je znatna.

V nedeljo zvečer je uničil požar veliko tovarno jekla in železa Držynice pri Tešinu. Tovarna je producirala 120 vagonov jekla na dan. Škoda znaša 120 milijonov Kč.

V grofiji Staffordshire (Anglija) je uničilo katastrofalno nevreme vso žetev. Tudi nad Londonom je besnela nevihta, ki jo je spremljal orkanu podoben vihar. Ves promet, celo promet podzemne železnice je bil deloma onemogočen, deloma otežkočen.

V Lukojanovu (Gubernija Nižnji Novgorod v sovjetski Rusiji) je divjala te dni nevihta, ki jo je spremljal orkanu podoben vihar. 10 oseb in ogromno število živine je mrtvih, nad 100 hiš in mostov porušenih, vse prometne zveze pretrgane.

ZELEZNIČARSKI PROTESTNI SHOD.

Snoči se je vršil v »Mestnem domu« protestni shod železničarjev. Shod je sklical socialistični Savez železničarjev. Udeležba je bila približno 400 oseb otvoril pa ga je predsednik Saveza Kovač.

Na shodu, ki je potekel dokaj mirno, je prvi poročal tajnik Saveza Stanko. Njegova izjava so bila v prvi vrsti naperjena proti reakciji na železnica, pod katero trpe železničarji, zlasti proti nepravilnim disciplinarnim kaznim, proti redukcijam plač in proti odpuščanju železniških delavcev. Ostro je protestiral proti temu, da bi morali vlakovodje izvrševati še vodstvo vlakovne statike. Obsojal je nacionalno Jug. železničarsko zvezo, ki se je v n. pr. slučajih suspenzij postavila na stran železniške uprave.

Drugi del svojih napadov je Stanko posvetil SLS, ki jo je dolžil sokrivde pri izvršenih redukcijah in pri tem, da je bilo vnesenih v proračun preveliko kreditov za železniško osnovo. Da poslanci SLS intervenirajo v Beogradu za železničarje, to je imenoval govornik ironijo.

Ce se je sedaj položaj železničarjev v Sloveniji vsaj, kolikor toliko zboljšal, je to po govornikovem mnenju le zaslug Saveza. V Savezu je železničarsko delavstvo Slovenije skoro kompaktno organizirano in pred odločnim nastopom Saveza je morala vlada kolikor toliko popustiti. Drugi vzroki so še v tem, da se bliža izvozna sezona, da se je stanje železniških naprav radi redukcij znatno poslabšalo in da se množe neizgode. Prometni minister je nakazal iz posebnih kreditov 72 milijonov za železničarsko osnovo in sicer 20 za kurilnice, 20 za delavnice in 34 sekcijam. Ko je prometni minister preklical svoj znani dekret o odvzemu voznih ugodnosti za železniško delavstvo, je storil to, kar je sam izjavil, le radi slovenskega železniškega delavstva.

Nato je zaprosil za besedo Marcel Zoraga. Tu je nastal precejšen hrup, ki pa se je poleg, ker je Zoraga samo pozival železničarje v enoten boj in v energično skupno akcijo za pravice proletariata.

Kovač je poročal o anketi, ki se je vršila dne 9. t. m. pri železniški direkciji o povzdigi dela na železnici. Anketa ni imela nobenih stvarnih rezultatov.

Blaž Korošec, ki je pred kratkim izstopil iz JNZ, je to organizacijo obsodil s pikirimi besedami, ker da zapostavlja interese delavstva napram interesom železniške uprave. Nato je očrtal žalostno stanje naših železnic, ki propadajo v glavnem radi večnih redukcij in slabih plač osebja. Predložil je zborovanju resolucijo, ki zahteva od ljubljanske direkcije najenergičnejših korakov, da se to stanje neha.

Predlagana resolucija je bila soglasno sprejeta, nakar je Kovač shod zaključil nekaj minut pred devetimi.

KRATKE VESTI.

Med novim rumunskim zunanjim ministrom Titulescu in našim ministrom Marinovićem sta ob priliki nastopa Titulescu-a izmenjani depeši, v katerih oba ministra izražata svoje prepričanje, da bosta obe v Mali antanti združeni državi vzajemno delali za ohranitev miru.

Za predsednika poljske ljudske stranke Pias je bil na kongresu v Poznanju zopet izvoljen Witos.

Maršal Foch je izjavil nekemu angleškemu listu, da se boji, da v 15 do 20 letih izbruhne nova svetovna vojna.

Admiral Koch, znan po svoje udeležbi v bitki pri Skagerraku, je pri kopanju v Vzhodnem morju utonil.

BORZE

13. julija.

Devize in valute.

Ljubljana, Berlin 13.495 — 13.525 (13.51), Budimpešta 9.935 blago, Curih 1093.5 do 1096.5 (1095), Dunaj 7.9975—8.0275 (8.0125), London 275.9 — 276.7 (276.3), Newyork 56.7 do 56.9 (56.8), Pariz 222.5 denar, Praga 168.2 do 169 (168.6).

Zagreb, Dunaj 7.9975 — 8.0275, Berlin 13.49 — 13.52, Budimpešta 9.91 — 9.94, Ita-

lija 307.67 — 309.67, London 275.9 276.7, Newyork ček 56.7 — 56.8, Pariz 222.125 do 224.125, Praga 168.2 — 169, Svica 1093.5 do 1096.5; češkoslovaške krone 166.2 — 167, italijanske lire 303.5—305.5, madžarske krone 9.835 — 9.865.

Curih, Beograd 9.135, Berlin 123.38, London 25.22375, Newyork 519.60, Pariz 20.345, Milan 28.23, Praga 15.40, Budimpešta 90.60, Bukarešta 3.175, Dunaj 73.125.

Efekti.

Ljubljana, Investicijsko 84.25 — 0, Vojna škoda 342 — 343.50, Celjska 197 — 199, Ljubljanska kreditna 150 — 150 (150), Merkantila 0 — 98, Prašedion 850, Kreditni zavod 160 — 0, Vevče 138 — 0, Stavbna 55 — 0, Šešir 104 — 0.

Ljubljanska blagovna borza (13. t. m.). Tendence za les neizpremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona bordonalov, od 28-28 do 37-39, od 5—10 m, feo vagon meja po 330. Deželni pridelki: Nudi se nova baška pšenica, promptna, 76 kg, brez doplačila, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni po 335—340; nova baška pšenica, za julij, avgust, 77-78 kg, 2%, brez doplačila, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni po 342.5 do 345; nova sremska pšenica, promptna, 77-78 kg, 2%, brez doplačila, slov. postaja, mlevska tarifa po 330—332.50; stara baška pšenica, promptna, 75-76 kg, slov. postaja, plač. 30 dni po 330; turšica baška, feo slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni po 225; turšica baška, slov. postaja, običajna tarifa po 230; turšica banatska, slov. postaja, običajna tarifa, plač. 30 dni po 222.50. Tendence čvrsta.

O ČEM RAZMIŠLJAJO PETROGRAJSKI OTROCI?

V enem od petrograjskih delavskih okrajev so priredili te dni učitelji anketo, na katero so povabili 4000 šolskih učencev (dečkov in deklic) v starosti 10 do 15 let. Na anketi je bilo stavljeno učencem vprašanje: »Kaj bi storil, če bi mel klobuk, ki te napravi nevidnega, če ga deneš na glavo?«

Petrograjski učenci so odgovorili na vprašanje večinoma samo z enim stavkom. Odgovori pa so bili kljub temu tako zanimivi, da so frapirali učitelje, stariše in javnost, ki je bila o rezultatu ankete obveščena po petrograjski »Krasniji Gazeti«.

Anketa je bila anonimna, zato so odgovarjali učenci na stavljeno jim vprašanje lahko brez skrbi in odkritosrčno. Navesti jim je bilo treba samo, je-li pisec učenec ali učenka in koliko je star.

Na vprašanje »kaj bi storil, če bi imel čarovni klobuk«, so dali otroci med drugim sledeče odgovore:

»Ukradel bi ves denar v Leningradu.«
»Vlomil bi v trgovino draguljarja.«
»Ubil bi angleškega kralja ter sedel sam na njegov prestol.«

Ena od leningradskih devojčic je čutila najbolj negovanje lepote, zato je dejala, da bi uporabila čarodejni klobuk za to, da bi: »Nakradla čim največ pudra in karmina.«

Anketa je ugotovila, da bi, kot ugotavlja »Krasnaja Gazeta« 25% sovjetske mladine rado kradlo.

Mnogo otrok je navdušenih tudi za politiko, in sicer za »visoko« politiko.

»Na Kitajsko bi šel«, piše eden od frkovcev, »ter bi ustanovil tam sovjetsko državo.«

»Vse Angleže bi zastrupile«, piše drugi frkovcev.

»Prepotoval bi ves svet, ubil bi vse buržuje ter razdelil njihovo premoženje med delavce, piše tretji smrkavec.

Leningrajske punčke so nekoliko bolj nežne, kljub temu pa bi jim bila v svrhu realiziranja njihovih želj prav dobrodošlo sredstvo tatvina.

»Rada bi imela mnogo perila. Zato bi obiskala s čarodejnim klobukom na glavi največje trgovine ter bi nakradla finega perila, kolikor bi ga mogla sploh nesti.« tako je odgovorila ena od sovjetskih deklic.

Druga je dejala: »Izpremenila bi se v lady Pickford.«

Neki »bakfiš« pa je napisal: »Poročila bi Hary-a Pila.« — Mogoče, da se deklici to posreči brez čarodejnega klobuka.

Marcel Prevost:

63

Don-Juanke.

Vstopil je bil, in predno je vedela, kaj se je zgodilo, se je bil sklonil na njeno roko. Čutila je, da ji je nekaj orosilo prste. Če bi bila ta tišina trajala le nekaj trenutkov dalje, bi se bila Albina izdala: v materinski ljubezni bi bila potegnila tega velikega otroka nase. Toda v svoji bolesti je bil napravila tako trdne sklepe, da jih ni mogla pozabiti. Umaknila mu je roko, a pri tem napela vso svojo energijo.

— Roger, bodite pametni. Imava se pomeniti zelo resne stvari.

Njene besede so donele suho in bile v ostrem nasprotju s prijaznim Rogerovim pozdravom. Ves preplašen se je dvignil, rekoč:

— Res je... Oprostite mi, da sem pozabil na to. Obnoviti morava najino prijateljstvo, saj se že šest dolgih dni nisva videla. Ali ste bili hudo bolni?

Zadnje besede je dejal skoraj brezbrizno, kot da bi jo hotel užaliti. Toda le težko je skrival svojo notranjo bolest. Albina je to uganila in milo odgovorila:

— Da, težke ure sem preživela in še danes mi ni popolnoma dobro.

— Nikdar niste bili lepši kot danes, je zašepetal Roger.

V tem trenutku je ona spoznala, da je s temi besedami uničil njen načrt in hotela je pogovor skrajšati. Ko se ji je hotel približati, mu je dejala:

— Rekla sem vam že, da se imava pogovoriti resne zadeve.

On je čutil, kako so se mu željusti stisnile in skušal je ironično reči.

— Da, mislil sem si... Ali je kaj novega?

— Ne, Roger, nič novega ni, toda v teh šestih dneh, ko sem bila sama, sem marsikaj premislila.

On je bil v tem trenutku stopil k njej in jo prijel za obe roke, ona pa je tiho nadaljevala:

— Roger, zločin bi bil, če bi vam svoje življenje obesila na vrat. Mladenič štirindvajsetih let, krepak in pogumen, ne more poročiti dvainštiridesetletne žene.

On je odkimal, rekoč:

— Ljubim vas!

Ona se mu je umaknila in padla nazaj v naslonjač ter dejala:

— Moja lepota skriva toliko utrujenosti, toliko gnusa... In razen tega nimam pravice, družiti se z mladino. Pustite me govoriti. Saj ste napram meni otrok. Zadnje dni sem spoznala, da imam samo sestrsko ljubezen do vas (ni si upala reči »materinsko«). K sreči nisva šla v ljubezni bolj daleč...

Ni mogla končati, kajti Roger jo je divje vprašal: — Ali mi to očitata?... Ali sem se obnašal preveč spoštljivo?

— Ne, Roger. Toda ne glejte me tako preteče. Dober in pošten možak ste in ne obžalujte tega. To mi danes dovoljuje, da vas osvobodim svoje osebe. Ne morem va mnatvezi breme žene, ki se začinja starati... in ki ima svojo preteklost.

Njene besede so bile tako obupne, da je Rogerova jeza nenadoma ponehala.

— Nekaj se je moralo zgoditi v teh dneh.

— Ne, prav nič.

— Govorite, vse hočem vedeti.

— Zgodilo se je to, da sem začela razmišljati: Videla sem svoje dosedanje življenje jasno pred seboj, kot da bi gledala življenje tuje žene... In, Roger, prepovedujem vam, da bi poročili tako žensko! Vi ste pošteni, nedolžna duša... Taka ženska ni za vas.

Roger jo je poslušal smrtnobled in naenkrat je vzkliknil:

— Ze vem, kako stoje stvari. Vendar je res, kar so mi pravili. Ljubimca imate sedaj in nočete ga zapustiti.

— O, Roger, to pa ni res!

Naenkrat je pozabila vso svojo bolest, dvignila se je in ga prijala za zapestja in prvič ga je v svoji zmedi tikala:

— Nalagali so te. Roger, odkar te poznam, nisem pustila nobenega moškega blizu.

— Vidim, da ne lažete... Toda povejte mi pravi vzrok, ki naju loči.

Ona se je preplašeno umaknila in zajecjala:

— Saj sem vam ga že povedala. Prestara sem za vas.

Roger jo je gledal ostro in prvič je opazila v njegovih očeh ironijo. Molčala je, kajti ni več imela energije.

— No prav, je dejal hladno.

Razumela je, da se norčuje iz nje in čutila je, da se bliža nesreča kot človek čuti veter pred viharjem.

— Dobro, naj bo, morda imate po vsem tem prav. Zakaj naj bi imel predprave, ko gotovo ne prekašam vaših prejšnjih ljubimcev... Vrag vzemi poroko! Ampak njihov naslednik pa postanem vendarle lahko.

Pri prvem koraku, ki ga je storil, da jo pritegne nase, je tako naglo odskočila, da je prevrnila mizico, in je knjiga odletela na preprogo.

— Nikoli, nikoli! je zakricala in proseče dvignila roke.

Toda on je bil že pri njej. Čutila je, da se nahaja v jeklenih kleščah. On ji je pa divje siknil, sklonjen čez njo.

(Dalje prih.)

Na veliko!

Nizke cene!

GALANTERIJA

D. M. C. prejico, dišeča mila, zilce, villice (pribor) alpaka, aluminium, škarje za prirojevanje in obrezovanje trt, žepni noži, glavniki, razni sukanci, dretna, svila v vseh barvah samo pri

JOSIP PETELINC-U, Ljubljana

Blizu Prežernovega spomenika, ob vodi.

Postrežba točna! Nizke cene! Na veliko!

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi

najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. Telefon št. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

Širite »Narodni Dnevnik«!

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

»GROM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresno pošiljke.

TISKARNA »MERKUR«

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 15.

TELEFON ŠTEV. 2852.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača
50 par. Za debele tiskane
pa Din 1.—.

Prodajalka

dobra moč v mešanem
blagu, želi premeniti me-
sto. Cenj. dopise na upre-
vo tega lista pod št. 100
»Zanesljiva«.

Drva - čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 54

Gospodilčna

išče posojilo do 3000 Din
za dobo enega leta, ka-
terega bi odplačevala me-
sečno 250 Din z obrestmi.
Ponudbe na upravo lista
pod »Dobre obrestic«.

»Ullstein's
Weltgeschichte«
(elegančno vezano) za
Din 1000 napredaj. Na-
slov v upravi.